

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

RADA

REZOLUCJA RADY

z dnia 21 listopada 2008 r.

w sprawie europejskiej strategii na rzecz wielojęzyczności

(2008/C 320/01)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

POWOLUJĄC SIĘ NA:

1. rezolucję Rady z dnia 14 lutego 2002 r. w sprawie wspierania różnorodności językowej i nauki języków obcych⁽¹⁾; podkreślono w niej, że znajomość języków obcych jest jedną z podstawowych umiejętności, które powinien posiadać każdy obywatel, aby móc faktycznie uczestniczyć w europejskim społeczeństwie wiedzy, a zatem sprzyja ona zarówno integracji, jak i spójności społecznej;
2. konkluzje Rady Europejskiej obradującej w Barcelonie w dniach 15 i 16 marca 2002 r., w których to konkluzjach wezwano do dalszych działań służących lepszemu opanowaniu umiejętności podstawowych, w szczególności przez nauczanie wszystkich dzieci od najmłodszych lat dwóch języków obcych⁽²⁾;
3. decyzję nr 1983/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 grudnia 2006 r. w sprawie Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego (2008)⁽³⁾;
4. konkluzje Rady z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie europejskiego wskaźnika kompetencji językowych⁽⁴⁾, w których to konkluzjach ponownie stwierdzono, że umiejętność posługiwania się językami obcymi nie tylko sprzyja wzajemnemu zrozumieniu między narodami, lecz także jest podstawowym warunkiem mobilności pracowników i przyczynia się do wzrostu konkurencyjności gospodarki Unii Europejskiej;
5. konkluzje Rady z dnia 22 maja 2008 r. w sprawie planu prac w dziedzinie kultury na lata 2008–2010⁽⁵⁾, w których to konkluzjach podkreślono kulturowy aspekt wielojęzyczności, a zwłaszcza jej rolę w dostępie do kultury i jej wpływ na kreatywność;

6. konkluzje Rady z dnia 22 maja 2008 r. w sprawie kompetencji międzykulturowych, w których to konkluzjach uznaje się rolę nauki języków i rolę przekładu w zdobywaniu kompetencji międzykulturowych;

7. konkluzje Rady z dnia 22 maja 2008 r. w sprawie wielojęzyczności, w których m.in. wezwano Komisję do opracowania do końca 2008 roku wniosków dotyczących kompleksowych ram działania na rzecz wielojęzyczności;

PRZYJMUJĄC Z ZADOWOLENIEM:

— komunikat Komisji z dnia 18 września 2008 r. pt. „Wielojęzyczność: atut dla Europy i wspólne zobowiązanie”⁽⁶⁾;

PRZYJMUJĄC DO WIADOMOŚCI:

— zieloną księgę Komisji z dnia 3 lipca 2008 r. pt. „Migracja i mobilność: wyzwania i szanse dla wspólnotowych systemów edukacyjnych”⁽⁷⁾;

oraz uwzględniając prace przeprowadzone na spotkaniu poświęconym wielojęzyczności, które odbyło się w Paryżu dnia 26 września 2008 r.

UWAŻA, ŻE:

— różnorodność językowa i kulturowa jest nieodłączoną częścią europejskiej tożsamości, a zarazem wspólnym dziedzictwem, bogactwem i atutem Europy oraz wyzwaniem dla niej;

— wielojęzyczność jest ważnym przekrojowym zagadnieniem, które dotyczy sfery społecznej, kulturalnej, gospodarczej, a zatem także oświatowej;

— promowanie rzadszych języków europejskich w istotny sposób służy wielojęzyczności;

⁽¹⁾ Dz.U. C 50 z 23.2.2002.

⁽²⁾ Dok. SN 100/02, pkt 44, s. 19.

⁽³⁾ Dz.U. L 412 z 30.12.2006, s. 44.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 172 z 25.7.2006, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 143 z 10.6.2008.

⁽⁶⁾ Dok. 13253/08 + ADD 1 + ADD 2 + ADD 3.

⁽⁷⁾ Dok. 11631/08 + ADD 1 (COM (2008) 423 wersja ostateczna).

- pozostaje jeszcze wiele do zrobienia, by promować naukę języków obcych i docenić kulturową wartość różnorodności językowej na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia, a równocześnie upowszechniać informacje o wielości języków europejskich i ich znaczeniu w świecie;
- wielojęzyczność ma również szczególne znaczenie w promowaniu różnorodności kulturowej, m.in. w dziedzinie mediów i treści on-line, oraz w pogłębianiu dialogu międzykulturowego w obrębie samej Europy i dialogu z innymi regionami świata; szczególną rolę odgrywa tu przekład, ponieważ tworzy pomosty między językami i kulturami oraz zapewnia szeroki dostęp do dzieł i myśli;
- różnorodność językowa w Europie wnosi dodatkowy wkład w rozwój stosunków gospodarczych i kulturalnych między Unią Europejską a resztą świata;
- wielojęzyczność przyczynia się do rozwoju kreatywności, gdyż otwiera dostęp do innych sposobów myślenia, interpretowania świata i przedstawiania wyobrażeń;

ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I KOMISJI, ABY W RAMACH SWOICH KOMPETENCJI I Z PEŁNYM POSZANOWANIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI:

1. Promowały wielojęzyczność jako sposób pogłębiania spójności społecznej, zacieśniania dialogu międzykulturowego i umacniania struktur europejskich

- a) propagowały w społeczeństwie — zwłaszcza wśród młodzieży w szkołach o profilu zarówno ogólnym, jak i zawodowym — wiedzę o korzyściach wynikających z różnorodności językowej i nauki języków;
- b) umożliwiały migrantom, zwłaszcza młodzieży, naukę języka państwa przyjmującego, gdyż od niej zależy skuteczna integracja i znalezienie pracy, a równocześnie okazywały szacunek ich językom rodzimym.

2. Doskonalili uczenie się języków przez całe życie

- a) starały się zapewniać młodzieży — od najmłodszych lat, poprzez szkolnictwo ogólne aż do szkolnictwa zawodowego i wyższego — zróżnicowaną ofertę i wysoką jakość nauczania języków i wiedzy o kulturze, tak by młodzież ta mogła opanować przynajmniej dwa języki obce i dzięki temu łatwiej odnajdywała się w społeczeństwie opartym na wiedzy;
- b) czyniły wysiłki, by ułatwiać powszechne nabywanie i regularne uzupełnianie umiejętności językowych w ramach uczenia się formalnego, nieformalnego i pozaformalnego;
- c) starały się poszerzać wachlarz języków nauczanych na różnych poziomach edukacji — w tym proponować uznane, a mniej powszechnie używane języki — by uczniowie mogli dokonywać wyboru według takich kryte-

riów, jak osobiste zainteresowania lub uwarunkowania geograficzne;

- d) zachęcały do uczenia się i popularyzacji języków europejskich nowatorskimi środkami — takimi jak: cyfrowe technologie komunikacyjne i uczenie się na odległość — oraz metodami opartymi np. na wzajemnym rozumieniu się ludzi mówiącymi pokrewnymi językami;
 - e) propagowały ocenianie zdobywanej wiedzy przy użyciu uznanych narzędzi, takich jak europejski system opisu kształcenia językowego Rady Europy oraz paszport językowy Europass, a w stosownych przypadkach europejski wskaźnik kompetencji językowych;
 - f) szczególną uwagę poświęcały doskonaleniu zawodowemu nauczycieli języków i podwyższaniu kompetencji językowych wszystkich nauczycieli, aby promować nauczanie przedmiotów pozajęzykowych w językach obcych (zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe — CLIL);
 - g) ułatwiały wyjazdy i wymianę nauczycieli języków w Europie, tak by jak najwięcej spośród nich mogło spędzić pewien czas w kraju, w którym mówi się nauczonym przez nich językiem;
 - h) korzystały z programu „Uczenie się przez całe życie” i odnośnych programów krajowych, by dać wszystkim grupom docelowym — zwłaszcza szkolącej się młodzieży oraz nauczycielom — szansę wyjazdu, który może pomóc im w doskonaleniu kompetencji językowych, oraz z inicjatyw, takich jak Europejski Znak Innowacyjności w Zakresie Nauczania Języków Obcych, służących opracowywaniu materiałów do nauki języków.
- ### 3. Bardziej propagowały wielojęzyczność jako czynnik sprzyjający konkurencyjności gospodarki europejskiej oraz zwiększający mobilność obywateli i ich szanse na znalezienie pracy
- a) wspierały nauczanie i uczenie się wielu różnorodnych języków, tak by pomóc przedsiębiorstwom, a szczególnie MSP, zyskać większy dostęp do rynków całego świata — zwłaszcza do rynków wschodzących;
 - b) zachęcały do większego uwzględniania umiejętności językowych w rozwoju kariery pracowników, zwłaszcza w małych i średnich przedsiębiorstwach;
 - c) w stosownych przypadkach korzystały z europejskich funduszy strukturalnych, by zapewnić specjalistyczne kursy językowe w ramach doskonalenia zawodowego i kształcenia dorosłych;
 - d) doceniły i zaczęły wykorzystywać kompetencje językowe obywateli napływowych jako sposób pogłębiania dialogu międzykulturowego oraz zwiększania konkurencyjności gospodarczej.

4. Propagowały różnorodność językową i dialog międzykulturowy przez większe wspieranie przekładu, tak by ułatwić obieg dzieł oraz upowszechnianie myśli i wiedzy w Europie i na świecie

A. w ramach istniejących polityk i programów:

- a) lepiej informowały opinię publiczną, a zwłaszcza europejskie kręgi zawodowe, o krajowych i europejskich programach wspierania przekładu tekstów literackich, naukowych lub technicznych, w tym przekładu treści kulturowych i twórczych dostępnych on-line, ścieżek dialogowych wyświetlanych nad sceną podczas przedstawień czy na ekranie podczas emisji utworów audiowizualnych i filmów;
- b) skoordynowały i zwiększyły wsparcie dla działań na rzecz przekładu udzielane w ramach istniejących programów europejskich;
- c) zwiększały możliwości i podwyższały jakość szkolenia tłumaczy oraz usprawniły informowanie odpowiednich grup docelowych (m.in. uczniów, studentów, przedsiębiorców) o możliwościach pracy w zawodzie tłumacza oraz o oferowanych kursach;
- d) wspierały łączenie wielojęzycznych baz terminologicznych w sieci, tak by ułatwić pracę tłumaczy pisemnych i ustnych;
- e) zachęcały do rozwijania technologii językowych, w szczególności w dziedzinie przekładu pisemnego i ustnego, po pierwsze propagując współpracę między Komisją, państwami członkowskimi, władzami lokalnymi, placówkami badawczymi i przedsiębiorstwami, a po drugie zapewniając zbieżność programów badawczych, określanie potencjalnych zastosowań oraz wdrażanie tych technologii w odniesieniu do wszystkich języków UE;

B. zapoczątkowały dyskusję o tym, czy celowy, a na dłuższą metę czy wykonalny jest specjalny program wspierania przekładu, będący na miarę odnośnych wyzwań kulturowych, technologicznych i zawodowych.

5. Promowały języki Unii Europejskiej w świecie

- a) zacieśniały współpracę między państwami członkowskimi oraz między ich instytucjami kulturalnymi lub innymi

placówkami reprezentującymi je w krajach trzecich oraz propagowały partnerstwa językowe i dialog międzykulturowy z krajami trzecimi;

- b) jak najlepiej wykorzystywały potencjał języków europejskich dla rozwoju dialogu gospodarczego i kulturalnego z resztą świata oraz dla zwiększania roli UE na arenie międzynarodowej;

- c) pogłębiały współpracę zarówno z organizacjami krajowymi, jak i międzynarodowymi — zwłaszcza z Radą Europy i UNESCO — aktywnymi w dziedzinie nauczania języków oraz różnorodności językowej i kulturowej.

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI, BY:

1. wspierała państwa członkowskie w dążeniu do celów określonych w niniejszej rezolucji i by w tym celu wykorzystywała wszystkie możliwości, jakie daje europejska współpraca w dziedzinie edukacji, kultury i innych odnośnych dziedzinach;
2. w kontekście nowych ram kompleksowego działania na rzecz wielojęzyczności oraz w zakresie swoich kompetencji przyjęła środki mające na celu należyte uwzględnienie językowych potrzeb obywateli i instytucji oraz położyła przy tym szczególny nacisk na:
 - stosunki między instytucjami europejskimi a społeczeństwem;
 - stosunki między instytucjami europejskimi a krajowymi; oraz ze szczególną uwagą potraktowała zapewnianie informacji we wszystkich językach urzędowych i propagowanie wielojęzyczności na stronach internetowych Komisji;
3. do połowy 2011 roku sporządziła we współpracy z państwami członkowskimi sprawozdanie na temat realizacji niniejszej rezolucji i podkreśliła w nim szczególnie przykłady dobrych rozwiązań;
4. okresowo weryfikowała sytuację pod względem umiejętności językowych w Europie, opierając się zwłaszcza na wszelkich badaniach prowadzonych w państwach członkowskich, na europejskim systemie opisu kształcenia językowego, a w stosownych przypadkach, na europejskim wskaźniku kompetencji językowych.